

TOVĂRĂŞIA

Foaie economică, care cuprinde tot felul de poveţe despre formarea şi conducerea tovărăşii economice.

Foaia oficioasă a „Reuniunii proprietarilor de vite din Orăştie”, care face asigurarea vitelor.

— Sfaturi pentru agricultură, meserii şi negoţ, şi îndrumări pentru valorizarea produselor economice —

Adaus economic la „LIBERTATEA”.

Apare tot a doua săptămână, Joia.

Intocmită de VAS. C. OSVADĂ

După trei luni două grupe

la „Reuniunea proprietarilor de vite din Orăştie”.

Mai în grabă decât ne aşteptam, mai îmbelşugată decât puteam crede, avem azi după trei luni de muncă neconţinută — roada minunată ajunsă prin Reuniunea noastră.

În cei doi ani şi mai bine, cât au ţinut lucrările pregătitoare — fost'au multe clipe amărite de oameni şi împrejurări rele, când ne perdeam credinţa în izbînda muncii noastre.

De când însă ne-a fost dată puţinţa să punem Reuniunea în lucrare, fiecare zi, fiecare ceas ne-a întărit credinţa că isbutim.

Sat după sat să înşiruiau plugarii nostri, îngrijoraţi de bătăile sorţii şi punîndu-şi avutul în vite sub scutul Reuniunii să înfrăţesc la rău şi să bucură în tovărăşia binelui.

Şi azi după trei luni de când Reuniunea e în lucrare — iată-ne mai bogăţi cu unul dintre cele mai măreţe aşezăminte, din cîte avem şi din cîte îi şi trebuie poporului nostru. Căci Reuniunea noastră îşi întinde lucrarea peste ţara întregă, oferă scutul ei zidit pe dragostea şi ajutorarea frăţească tuturor care îşi ştiu preţul averea agonisită, tuturor care pot înţelege că plugarul îşi are cea mai primejdută dar totodată cea mai trebuincioasă avere — în vite.

E aşezămînt măreţ Reuniunea noastră, fiindcă este înţia care-şi varsă roadele de-a dreptul în poala ţăranului.

Reuniunea noastră e aşezămînt măreţ, căci prin ea avem pilda strălucită ce poate face, ce putere poate să desăvîrşească întovărăşirea. Reuniunea noastră dragi plugari şi fruntaşi ai satelor noastre ne arată drumul pe care să umblăm în rînduirea muncii noastre economice:

Să mergem la sate şi acolo să învăţăm poporul să se razime numai şi numai pe propriile sale puteri. Căci puterile de muncă şi de capital, ce sălăşluiesc în satele noastre sunt pe deplin îndestulitoare, ca să ne creiăm toate aşezămintele economice, de care trebuinţă avem în calea noastră spre înaintare.

Şi voinţă de muncă încă avem, precum ne-o dovedeşte luminat şi mai în proaspet şi roadele ajunse prin Reuniunea noastră.

Ca să prindem în hora bucuriei noastre pe toţi cei care ştiu şi înţeleg puterea ce stă în ţinerea la olaltă — facem aici o dare de seamă asupra Reuniunii noastre.

D'aici înainte lăsăm să grăiască numerii (cifrele) pentru că numărul dă puterea dovezii.

Fiţi luători de seamă:

La 8 Maiu 1910 — în Dumineca Tomii, o săptămînă după Paşti am pus Reuniunea în lucrare.

Mărturisim că acest început l'am făcut cu multă frică şi cu mult cutrămur. Ţineam că puterile noastre

sunt prea slabe, îndatoririle vor fi prea din cale-afară mari şi ne-om prăbuşi, ducînd cu noi una dintre cele mai măreţe idei — de-a ajutarea cu fapta pe poporul nostru.

Dar ajunşi în linia de bătaia, cu steagul desfăşurat am mers înainte. Şi nu ne-am uitat în dreapta, n'am ascultat bîrfelile din stînga nu ne-a oprit multa nepriecere şi ciudata răutate.

Am mers înainte!

Şi zi cu zi simţim cum să încălzeşte în jurul nostru, vedeam cum ni să înmulţesc ostaşii în frunte cu preoţii şi cu învăţătorii. Şi vedem dulcea minune, cum se aruncă şi ici şi colo în fruntea ostaşilor cîte-un simplu luptător, fără rang, fără multă carte — dar cu atît mai multă dragoste pentru fratele său pentru înaintarea neamului nostru.

Azi iată-ne ajunşi cu

bine şi deplin biruitori — la întîiul popas, pe înţia colină pe care ca mine să o vedem vîrf de munte cu cetate ocrotitoare de avutul nostru.

Azi Reuniunea are — după trei luni de lucrare:

1600 membrii cu peste 6000 vite asigurate în preţ de aproape 1 milion şi jumătate Cor.

Dela 8 Maiu până la 12 August între vitele asigurate s'au întimplat 31 cazuri de boală şi nenorociri.

Dintre aceste 26 vite s'au prăpădit şi Reuniunea a plătit până azi 21 cazuri de pagubă, pentru care a rînduit numai 12 încassări de cîte 4 fileri după 100 coroane asigurată.

Icoana amănunţită despre numărul membrilor, despre quote numărul vitelor asigurate, şi despre valorile asigurate — după sate ni-să înfăţişează în felul următor:

No	Numele comunei	Numărul membrilor	Numărul acţiilor subscrise	Numărul vitelor asigurate	Valoarea asigurată Coroane
1	Romos	44	46	141	27.312
2	{ H.-Dobra, Gura-Dobra, Abucia, Tei }	56	64	163	35.230
3	Vaideiu	28	29	78	17.824
4	Turdaşiu	29	31	107	28.780
5	Cugir	28	36	118	24.350
6	Lasău	17	19	59	10.970
7	Briznic	19	19	45	10.450
8	Şibot	13	15	50	10.810
9	Balomir	18	23	73	14.189
10	{ Birtin, Rişca, Lunca, Cărăstău }	36	47	141	32.740
11	Vinerea	44	49	125	26.720
12	Făget	31	49	69	15.446
13	Caransebeş	99	131	212	66.770
14	Cerova	16	25	48	12.680
15	Silha	11	11	18	3.500
16	Teiuş	50	84	223	48.620
17	Păţalca	14	25	79	19.370
18	Beldin	3	4	10	2.610
19	Benic	22	25	48	12.220
20	Gârbova	20	27	91	20.435
21	Mihalţ	17	29	83	23.335
22	Mesentea	12	12	26	7.150
23	M.-Copand	10	44	52	13.590
Transport		637	802	2069	486.901

N ^o	Numele comunei	Numărul membrilor	Numărul acțiilor subscrise	Numărul vitelor asigurate	Valoarea asigurată Coroane
	Transport	637	802	2.069	486.901
24	Lăscud	13	31	82	16.890
25	Veștem	24	29	133	20.640
26	Sebeșul-săsesc	46	63	125	39.148
27	Rușcior	38	40	93	16.145
28	Răhău	85	85	175	41.584
29	Geoagiu și jur	71	93	195	35.530
30	Ictar	67	77	227	52.410
31	Romoșel	1	3	5	1.900
32	Nădăștia-de-jos	5	12	18	3.880
33	Bucerdea-Vinoasă	16	19	51	11.490
34	Spini	21	31	91	19.470
35	Bacamezău	11	12	32	6.385
36	Pricaz	6	9	35	6.500
37	Petreni*)	15	20	58	13.560
38	Vințul-de-jos	7	8	21	5.585
39	Șibișeni	10	10	22	5.400
40	Vurpăr	5	5	14	3.360
41	Stupini**)	58	109	264	50.500
42	Cioara	10	11	24	5.990
43	Mercurea	11	12	26	9.550
44	Măgura	17	19	76	13.610
45	Furcșioara	3	3	12	1.740
46	Metășdi, Găureni	16	18	63	11.150
47	Gichiș	1	2	5	1.100
48	Uioara-de-sus	1	1	4	1.000
49	Mățești	2	4	17	5.020
50	Hărău	1	2	5	1.100
51	Lipova	3	5	11	5.100
52	Valea-Lupului	1	1	7	480
53	Mărtinești, Turmaș, Tămășasa	16	24	50	10.480
54	Ilia-Murășană	10	18	55	14.880
55	Bobâlna	11	12	32	7.980
56	Băcia	1	3	7	2.200
57	Bintinți	4	4	13	2.760
58	Beriu	5	9	44	8.740
59	Margine	2	2	2	480
60	Tecărau	1	1	5	730
61	Beiuș	1	1	2	250
62	Sălașul-de-jos	3	7	19	3.020
63	Sălașul-de-sus	2	3	23	3.640
64	Almașul-mare	26	29	78	11.880
65	Orăștioara-de-sus	1	2	4	1.100
66	Căpâlnaș	3	5	18	4.090
67	Dâncul-mare	1	2	8	1.870
68	Alba-Iulia	2	3	14	3.780
69	Orăștie	1	1	3	650
70	Temerești	10	10	24	6.350
71	Cuiești	1	1	2	300
72	Hunedoara, Bujturi, Teliuc și Mănerău	34	48	86	32.140
73	Bachnea	12	10	34	6.510
74	Căstău	3	4	17	3.620
75	Fiser (Sövényység)	1	1	6	1.290
76	Gurasada	1	5	17	3.760
77	Țela	12	14	39	10.100
78	Cârna	17	17	54	14.300
79	Hațeg și comunele: Bărești, Săcel, Ciopea, Ohaba-de-sub-piatră,	30	55	152	25.890
80	Bistrița cu comunele din jur	raport amănunțit încă n'a sosit			300.000
81	Galda-de-jos	2	3	9	1.930
82	Bozeș	10	10	23	5.680
83	Pătrîngeni	18	20	54	10.770
84	Tâmpahaza	12	25	57	16.550
Total		1.475	1.885	4.981	1,409.850

Avem dară în total 1475 membrii cu 1885 cvote, cu 4981 vite asigurate în valoare de 1,409.850 coroane.

Din părțile făgărășene înscrierile încă n'au sosit. Valoarea înștiințată spre asigurare e — aproximativ — 150.000 coroane.

*) Fiind în comună boală de splină, — în suspens.

***) In suspens, fiindcă înștiințarea nu e în regulă.

Conducerea

Toate afacerile Reuniunii să conduc dela Orăștie și anume prin direcțiunea centrală și biroul central.

În direcțiunea centrală sunt următorii membri:

President: Dr. Stefan Erdeli, medic în Orăștie. Ioan Moța, preot în Orăștie. Dr. Romulus Boca, avocat în Orăștie. Vasile C. Osvadă, director de bancă în Hunedoara. Dr. Gavril Tripon, avocat în Bistrița. Dr. Toma Cornea, avocat în Sighișoara. Adam Lesnican, dir. de bancă în H-Dobra. Procopiu Herlea, notar și dir. de bancă în Cugir.

Biroul central e condus prin: Directorul Reuniunii: Vasile C. Osvadă; medicul vet. al Reuniunii: Traian I. Jarca, 2 oficiali și 2 ajutători.

În singuraticile comune, întru cât s'a putut, au fost constituite comitete prin cari Reuniunea întretine legătura directă cu asigurații.

Până acum sunt comitete constituite în următoarele comune:

Benic: Conducător: Amos Frâncu, preot, notar: George Spătăcean, cassar: Iosif Laslău.

Beriu: Conducător: Petru Damian, notar; notar: Ioan Ciurmașiu, cassar: Ioan Stăneasa, învățător.

Dobra și pentru comunele mărginașe: Gura-Dobra, Abucea și Teiu: Conducător: Nicolae Herbai, afacerile să conduc prin banca „Grănițerul“.

Bobilna: Conducător: Petru Lula, preot, notar: George Iancu, cassar: Ioan Cherta.

Caransebeș: Conducători: Ioan Lazaroni, notar: Pavel Jumanca, inv., cassar: Constantin Rada.

Cugir: Conducător: Procopiu Herlea, notar și dir. de bancă, notar: Traian Lupea, inv., cassar: George Suci.

Girbova: Conducător: Simion Marcu, preot, notar: Ieronim Mărian, inv., cassar: Ioan Stan, econom.

Homorod-joseni: Conducător: Ioan Armean, preot, notar: acelaș, cassar: Barb Iosif.

Homorod-suseni: Conducător: Ioan Găzdău, preot, notar: acelaș, cassar: Drăgan Gligor.

Bucerdea-vinoasă: Conducător: Ioan Lupșan, notar com., notar: Atanasiu Florea, cassar: Ioan Truța, primar.

Ictar: Conducător: Romul Secoșan, preot, notar: Virgil Amandia, inv., cassar: George Neșcu.

Balomir: Conducător: Aviron Balomiri, notar: Petru Furdul, cassar: Ioan Oprița I. Ioan.

Băcăinți: Conducător: Nic. Maniu, preot, notar: Iosif Indreș, cassar: George Smântână.

Ceriu-Băcăinți: Conducător: Iosif Boca, preot, notar: Nicolae Pascu, inv. cassar: Nicolau Bucur, econom.

Geoagiu și jur: Conducător: Ioan Popoviciu, protopop, notar: Gavril Todica, cassar: Adam Roșu.

Mihalt: Conducător: George Pop, preot, notar: Alexandru Patachi, preot, cassar: Andrei Patachi.

Lunca, Rișca, Birtin, Căras-tău: Conducător: Ioan Mihutiu, notar: acelaș, cassar: Ioan Sipos.

Lăscud: Conducător: Iuliu Laslo, preot, notar: Valer Plătan, inv., cassar: Ștef Siica, ec.

Șibot: Conducător: Simion Săcărea, notar: Constantin Viorel, cassar; Ignat Viorel.

Vaideiu: Conducător: Ioan Nistor, notar: Vasile Basarabă, inv., cassar: Ioan Todor Măzăr.

Veștem: Conducător: Aureliu Moga, notar; notar: Theodor Stoia, inv., cassar: Ioan A. Mărginean.

Vinerea: Conducător: Alexandru Herlea, notar, notar-Porfirie Nicoară, inv., cassar: Avr. Opincariu, negust. și propr.

Romos: Conducător: Ioan Vaidean, preot, notar: Adam Basarabă, preot, cassar: Ioan Bunea, inv.

Lăsău: Conducător: Alexandru Orbonaș, primar, notar-cassar: prin comitetul din Dobra.

Făget: Conducător: Ioan Dragomir, notar: Terenție Rechițan, cassar: Vasile Iancu.

Peșelca: Conducător: Atanasiu Ciortea, notar: Iuliu Domșa, cassar: Teodor Domșa I. Iuon.

Răhău: Conduc.: Ioan Floca, preot, notar: Simion Floca, inv., cassar: Ioan N. Fulea.

Silha: Conducător: Isaia Popovici, preot, notar: Ioan Stan, inv., cassar: Ioan Neagoe.

Sebeșul-de-jos: Conducător: Iosif Stoica, cassar: G. Cioca.

Teiuș: Conducător: Petru Suci, preot, notar: Tit Liviu Bitea, director de bancă, cassar: Traian Bălan.

Mărtinești, Turmaș, Tămășasa: Conducător: Vasile Necșa, preot, notar: Octavian Andreiu, preot, cassar: Nicolae Popovici.

Turdaș: Conducător: Adam Theodor, preot, notar: Ioan Fleșeriu, inv., cassar: Ant. Roșu.

Țerova: Conducător: Iuliu Bumbescu, preot, notar: George Petrovici, inv., cassar: I. Franțiu.

Beldiu: Conducător: Ioan Marian, preot, notar-cassar: prin comitetul din Teiuș.

Mesentea: Conducător: Victor Oțoiu, preot, notar: Ioan Udrea, inv., cassar: Ioan Florea.

Murăș Copand: Conducător: Valer Șandru, preot, notar: Traian Șandru, inv. penz., cassar: Ioan Ilea.

Sebeșul-săsesc: Conducător: Petru Opincariu, propr., notar: George Albu, inv., cassar: Ioan Băilă, tutor orf. și redactor.

Hațeg: Conducător: Victor Pop, prim-contabil, notar: Simion Albu, cassar: Paul Oltean.

Nădăștia-de jos: Conducător: George Rain, preot, notar-cassar: prin „Agricola“ Hunedoara.

Spini: Incredințat cu conducerea: Petru Pop, primar.

Bacamezău: Incredințat: Laurențiu Barzu, preot.

Pricaz: Incredințat de conducător: Nicolae Stirc, preot.

Petreni: Incredințat de conducător: Dionisie Bobei, preot.

Vințul-de-jos: Incredințat de conducător: Ioan Goția.

Sibișeni: Incredințat de conducător: Ioan Costea, plugar.

Vurpăr, Borberek: Incredințat de conducător: Andreiu Lăncrăjean.

Stupini: Incredințați: Ion Cârstea, George Constantin, George Tăban.

Cioara: Incredințat de conducător: Constantin Oancea, preot.

Miercurea: Conducător: Nicolae Simulescu, cassar de bancă, notar: Ioan Stănesc 206, cassar: Ioan Șufană.

Magura: Incredințat de conducător: Petru Roșca, preot.

Furcșora: Incredințat de cond.: Teodosie Popa, preot.

Metășdi, Găureni, Tăuțiu: Apartine deocamdată la Bucerdea: cond.: Ioan Ursu, paroch.

Ghichișul-de-jos: Singur asigurat: Zarovavel Perhaița.

Uioara-de-sus: Singur asigurat: Sîrb Nicolae I. Matei.

Mătesdi: Incredințat de conducător: Ioan Danescu, preot.

Hărău: Singur asigurat: Iosif Tilicea, preot.

Lipova: Incredințat de conducător: Moise Vasiescu.

Valea-lupului: Singur asigurat: Nicolae Voin, preot.

Ilia-Murășană: Incredințat de conduc. Iuliu Orbonaș.

Băcia: Singur asigurat: Maria Groza.

Bințiți: Incredințat de conducător: Adam Uritescu.

Margine: Incredințat: Serafim Băian, preot.

Tecărău: Singur asigurat: Ioan Adam.

Beiuș: Singur asigurat: Ioan Roșu, învățător.

Sălașul-de-jos și de sus: Incredințați de conducători: Nicolae Cerbician, preot și Petru Suci, primar.

Almașul-mare: Conducător: Iuliu Poruțiu jun., notar: Vasile Idu, învățător, cassar: Ilie Mureșan Mateii.

Orăștioara-de-sus: Singur asigurat: Ioan Baci, inv.

Căpălnaș: Incredințat de cond.: Ioan Micu, preot.

Dîncul-mare: Singur asigurat: Ioan Cotruș, preot.

Alba-Iulia: conducător: Ignat Borza, cantineur.

Orăștie: **Biroul central.**

Temerești: Incredințat de cond.: Nicolae Cibian, preot.

Hunedoara: Conducător: Directorul Reuniunii Vasile C. Osvadă.

Bujtur, Mănărau: Conducător pentru Bujtur: Susan Berți, Cassar: Crăciun Iuon.

Cuied: Singur asigurat: Ioan Borbea, inv.

Strei-Plop: Incredințat de cond.: Moise Pribeag, preot.

Maderat: Singur asigurat: George Hălmăgean.

Bachnea: Conducător: G. Dănilă, preot. Cassar: Iuliu Holder, preot.

Căstău: Incredințat de cond. George Daniil, inv.

Fișer: Singur asigurat: George I. Dîtcu.

Gurasada: Singur asigurat: Klein Mór.

Țela: Incredințat de conducător: Terenție Petrovici, preot.

Bărești: Prin Hațeg.

Săcel: Incredințat de conducător: Victor Sandru, preot.

Ciopea: Incredințat de conducător: Petru Armean, preot.

Ohaba de subpeatră: Incredințat de conducător: Pertu Armean, preot.

Despăgubiri.

Dela inactivarea Reuniunii, în vitele membrilor asigurați s'au întimplat următoarele pagube:

1. La Maria G. Secasiu din Răhău i-a murit un bou pentru care a plătit Reuniunea suma de 160 cor. S'a valorizat carnea și pielea cu 90 cor.

2. La Tenase Becicheri din Teiuș i-a murit o vacă, pentru care s'a plătit suma de 160 cor. Nu s'a putut valoriza nimic.

3. La Teodor Muntean din Teiuș i-a murit un vițel, pentru care s'a plătit suma de 48 cor. S'a valorizat pielea cu 12 cor.

4. La George Vasii din Romos i-a murit un junc, pentru care s'a plătit suma de 80 cor. S'a valorizat pielea cu 9 cor.

5. La Petru Pop din Spini i-a murit un junc, pentru care s'a plătit suma de 160 coroane. Nu s'a putut nimic valoriza.

6. La Antonie Roșu din Turdaș i-a murit un junc, pentru care s'a plătit suma de 160 cor. S'a valorizat pielea cu 28 cor.

7. La Adam Turcean din Gura-Dobri i-s'a îmbolnăvit un bou și a fost rînduită tăierea siluită. Păgubitelui i-s'a plătit 136 cor. Carnea și pielea s'a valorizat cu 120 coroane.

8. La Nicolae Baci a Sa-vetii din Vinerea i-s'a schilăvit o vacă, care a fost tăiată siluit. Păgubitelui i-s'a plătit suma de 144 cor. Carnea și pielea s'a valorizat cu 64 coroane.

9. La Maxim Sandău din Abucea o vacă a avut naștere grea și s'a rînduit tăierea siluită. Păgubitelui i-s'a plătit 192 cor. Carnea și pielea s'a valorizat cu 90 coroane.

10. La Nicolae Brînză din Sebeșul-săsesc i-s'a îmbolnăvit un bou la trei zile după-ce l'a vîndut, dar fiind-că el era încă în obligament față de cumpărător, s'a făcut tăierea siluită și păgubitelui îi s'a plătit 122 coroane. Din valorizare a intrat 120 coroane.

11. La Constantin Nicoară din Caransebeș i-a murit o vacă din naștere, pentru care îi s'a plătit 192 coroane. Pielea s'a valorizat cu 24 coroane.

12. La Nicolae Crișan din Teiuș i-a murit o vacă, pentru care îi s'a dat suma de 160 coroane. Pielea s'a valorizat cu 16 coroane.

13. La Valeriu Ogorean din Veștem s'a schilăvit un vițel, și a fost tăiat siluit. Păgubitelui îi s'a plătit suma de 64 coroane. Carnea și pelea s'a valorizat cu 40 coroane.

14. La Lidia Lesing din Că-răstău i-a murit o vițea, pentru care îi s'a plătit suma de 48 coroane. Pielea a fost valorizată cu 5 coroane.

15. La Vasile Rațiu din Teiuș i-a murit o vițea, pentru care îi s'a plătit suma de 48 coroane. Nu s'a putut valoriza nimic.

16. La Traian Bălan din Teiuș, i-a murit un junc, pentru care s'a plătit suma de 200 coroane. Nu s'a putut valoriza nimic.

17. La Traian Lazar din Teiuș i-a murit un junc, pentru care s'a plătit suma de 48 coroane. Pielea s'a valorizat cu 13 cor.

18 și 19. La George Herlea din Vinerea i-a murit o vacă și un junc, — de boală de splină. Despăgubirea nu s'a putut face imediat fiind-că nu s'a putut lămurii la timp întru cît s'au îndeplinit rînduiriile condițiilor de asigurare.

Păgubitelui i-s'a dat 496 coroane. Nu s'a putut nimic valoriza.

20. La Nicolae Popa din Balomir s'a îmbolnăvit o vacă, s'au făcut încercările de leuire dar fără de isbînda și d'aceia s'a rînduit tăierea siluită. Tăierea rînduită nu s'a făcut și vita s'a prăpădit. Cazul e încă în curgere. Paguba e de 250 coroane.

21. La Vasile Lomonariu din Romos i-a murit o vacă pentru care îi s'a plătit suma de 224 coroane. Nu s'a putut nimic valoriza.

22. La Teodor Tăbăcariu din Ceriu-Băcăinț i-a murit o vacă pentru care îi s'a plătit suma de 144 coroane. Pielea s'a valorizat cu 14 coroane.

23. La George Rain din Nădăștia-de-jos îi s'a îmbolnăvit o vacă care a fost vîndută. Păgubitelui îi s'a plătit 176 coroane. Carnea a fost vîndută cu 120 coroane.

Pentru toate aceste 23 cazuri de pagubă, Reuniunea a rînduit numai 14 încassări și anume pentru cazurile întimplat la:

1. Maria G. Secasiu din Răhău, 2. Tenase Becicheri din Teiuș, 3. Petru Pop din Spini, 4. Antonie Roșu din Turdaș, 5. Maxim Șandău din Abucea, 6. Nicocae Brînză din Sebeșul-săsesc, 7. Constantin Nicoară din Caransebeș, 8. Nicolae Crișan din Teiuș, 9. Traian Bălan din Teiuș, 10. Traian Lazar din Teiuș.

Celelalte cazuri de pagubă până la Nr. 17 au fost alăturate la aceste 10 cazuri și din sumele intrate s'au achitat toate 17 cazurile.

Pentru pagubele de sub numerii 18, 19, 20, 21, 22 și 23 prin aceasta rînduim 4 încassări și rugăm pe toți membrii să nu mai aștepte provocările speciale și să grăbească la cassarii comitetelor ori la incredințatul din comună să plătească pe lîngă cele 10 cazuri încă 4 cazuri. Prin urmare fiecare membru intrat dela începutul Reuniunii, în regulă cu plățile, după această rînduire trebuie să aibă plătite de tot 15 cazuri (14 cazuri de pagubă și 1 caz dela început).

Cele 4 încassări le rînduim pe numele următorilor păgubiți: 1. George Herlea lui Nicolae din Vinerea, 2. Vasile Lomonariu din Romos, 3. Teodor Tabacariu din Ceru-Băcăinți, 4. George Rain din Nădăștia-de-jos.

În trei cazuri, s'a dat celor cu pagube, numai *ajutoare* de 20—70 cor. de bunăvoința Reuniunii, căci cei asigurați nu erau în ordine cu asigurarea cînd i-a ajuns nenorocul. De acum astfel de „ajutoare“ nu să mai dau, Reuninea fiind cunoscută, oamenii au privilegiul a-și face asigurările în ordine.

În 5 cazuri de pagubă nu s'a putut da despăgubiri parte pentru-că asigurările nu erau încă primite cînd s'a întimplat paguba, parte pentru-că nenorocirea s'a întimplat din vina proprietarului.

Ne pare rău că nu ne-a fost dat să putem plăti și aceste pagube și ca astfel de cazuri să nu să mai ivească: rugăm și de data asta pe toți membri

și binevoitorii Reuniunii să se indemne unii pe alții să împlinească întru toate rînduelile condițiile de asigurare și să înștiințeze la timp atît intrarea în Reuniune, cît și toate schimbările. Tot asemenea îi rugăm pe toți să împlinească întru toate rînduelile ce să fac din partea conducerii Reuniunii, căci numai așa să pot purta lucrurile în bună ordine și numai așa să pot face despăgubirile.

Nădăduim că atît membrii de azi cît și cei ce vor grăbi să-și pună la adăpost averea ce o au în vite — vor stărui cu deplină bunăvoință ca interesele Reuniunii, care nu sunt decît interesele lor proprii să fie păzite pe deplin, căci numai așa putem nădăjdui că în scurtă vreme vom avea un așezămînt puternic și ocrotitor al unei averi atît de însemnate, cum e averea așezată în vite.

Pe cum să poate convinge ori cine din darea de samă ce o facem aci despre munca și roadele Reuniunii în vreme de trei luni — noi cei dela conducerea Reuniunii facem totul ca să slujim cu dragoste interesele mari ale plugarilor și proprietarilor de vite.

Ca munca noastră să fie incununată cu desăvîrșit rezultat, indemnăm pe toți cei buni și înțelegători să între sub scutul Reuniunii, pentru-că mulți fiind laolaltă crește și să întărește acest scut ce ni-l facem unul altuia prin Reuniunea care e a tuturor membrilor.

Dacă cu toții ne vom face datoria și Dzeu ne va ajuta ca dela începutul modest — să ajungem în curînd la o puternică pavăză a averii cîștigată cu multe sudori și să fim mîndri de așezămîntul ridicat prin noi — pentru noi.

Vasile C. Osvadă, Traian I. Iarca,
directorul „Reuniunii“, med. vet. al „Reun.“.

Știri dela Reuniune.

Direcțiunea centrală, luînd raportul că sumele asigurate la Reuniunea trec peste 1 milion 400 de mii a hotărît să împartă Reuniunea în 2 grupe. Comunele să împart în două grupe, și fiecare comitet va fi avizat la care grupă aparține comuna lui.

Aceste 2 grupe deocamdată să conduc prin cancelaria centrală. În momentul cînd unul ori altul dintre centrele noastre va dovedi mai mare rezultat cu înscrieri de membrii — Direcțiunea centrală îi va împărți conducerea întîiului grup, format după grupul central.

Împărțirea în grupe a făcut-o Direcțiunea ca și prin aceasta să ușureze pe membrii pentru-că d'acici înainte fiecare membru va plăti numai pagubele ce să întimplă în grupa lui și nu ca până acum în întreaga Reuniune.

Cele 4 încasări rînduite acum să fac încă pentru întreagă Reuniunea.

Îndată-ce vor fi plătite toate

aruncurile (15 la număr, cu cazul prim), comunele o să fie împărțite în cele 2 grupe ce sunt în alcătuire. Rugăm dar pe toți să grăbiască cu încasările, ca să putem forma cele 2 grupe — în timpul cel mai scurt.

*

Intrarea în Reuniune să face prin iscălirea Declarației și vitele să asigure prin Foița vitelor. Asigurarea începe adecă Reuniunea plătește numai acele pagube în deplină ordine, care să întimplă după ce membrul primește Libelul, prin ce i-să adeverește că a fost primit în Reuniune și i-au fost asigurate vitele induse în libel. Acesta să trimită din partea cancelariei centrale mai curînd după 10 zile, socotite dela sosirea înștiințării la cancelarie.

*

Cancelaria centrală a încredințat cu înscrierea de membrii, constituirea de comitete și cu pregătirile pentru alcătuirea unui grup în părțile Făgărașului pe dl Mihail Ganea, preot în Veneția-de-jos. Rugăm pe toți să-i dea întreg sprijinul.

Expoziție de poame în Răhău.

Cu conziderare la recolta relativ bună a poamelor din anul acesta, comitetul central al „Reuniunii române agricole sibiene“ dorind să aranjeze în toamna anului de față o expoziție de poame, struguri și derivatele lor în comuna fruntașă Răhău, s'a adresat către primăria de acolo cu următoarea rugăminte:

Onor. Primărie comunală!

Vă sunt cunoscute năzuințele și jertfele aduse de comitetul central al Reuniunii noastre agricole pentru bunăstarea și înflorirea tuturor treburilor economilor nostri. În această direcțiune am ținut să servim cu poave în aproape toți ramii de economie îmbrățișați de țaranul nostru agricultor.

Între aceștia, în ramul pomării am privit un bogat izvor de trai și de cîștig pentru fiecare, dat fiind, că el reclamă mai puține jertfe de lucru și de bani.

Ca lucrarea noastră să-și aibă efectele dorite, pe lângă împărțirea anuală de mii de pomi pădureți și de altoi, am aranjat până acum și 5 expoziții de poame, struguri și derivatele lor în Seliște, Sebeșul-săsesc, Sibiu, Mercurea și Avrig, bine reușite din toate punctele de privire. Scopul urmărit: de a face cunoscute soiurile de poame, ce să cultivă la noi cu predilecție, apoi soiurile mai puțin cultivate dar potrivite și ele pentru regiunea noastră și în același timp mai căutate pentru marele comerț, au fost pe deplin ajunse.

În conformitate cu programul nostru de lucru și cu conziderare la recolta relativ bună a anului de față, am luat hotărîre ca a 6 expoziție de poame, struguri și derivatele lor, s'o aranjăm în toamna anului curent în harnica comună Răhău și cu binevoitorul concurs al obștei noastre de acolo și din comunele învecinate. Cu conziderare la scopurile urmărite, subscrierile comitetului să va feri nici de jertfe bănești, ce le-ar reclama această întreprindere de interes general economic al nostru.

Aceasta premerse îndrăsnim a Vă ruga cu frățască dragoste, ca

în înțelegere cu onoratul oficiu parochial și cu toți membrii Reuniunii noastre de acolo, să binevoiți a convoca în timpul cel mai apropiat o conferență a fruntașilor din Răhău și jur în care să se delibereze asupra acestei dorințe a comitetului Reuniunii noastre și în special să se hotărască, dacă sunteți aplicați a primi comuna Răhău, pentru arangearea expoziției și dacă da, să constituiți de pe acum un comitet aranjator local, să stabiliți timpul și modalitățile arangerii și despre toate cele hotărîte să ne încunoștințați și pe noi. Pentru orientare Vă punem la dispoziție programul expoziției aranjate la 1908 în Avrig, care poate fi acceptat în părțile esențiale și pentru expoziția proiectată.

Mulțumindu-Vă înainte pentru zelul și ostenețele D Voastre, ce ați pune în serviciul cauzei bune ce o urmărim cu toții deopotrivă, primiți Onorabilă Primărie asigurare deosebitei noastre stime și considerațiuni, ce Vă păstrăm.

Sibiu, 17 Iulie n. 1910.

Comitatul central al Reuniunii române de agricultură din Sibiu.

Pant. Lucașa pres. Vic. Tordășianu secretar.

ȘTIRI

Degetul lui Dumnezeu... În 12 Iunie a fost la Hațeg o adunare în care s'a făcut cunoscut economilor din loc și jur „Reuniunea“ dela Orăștie, care asigură vitele. Era de față și dl preot dela Silvașul-de-jos. Dar întors acasă, cinstitul preot Nandra, crezînd că își cruță poporul de-o nouă „dare“, n'a stărui pe lângă oameni să își asigure și ei vitele aci, că doar au ei și așa destule „date“. Și a premers însuși cu pilda de a nu-și asigura vitele. N'a trecut o lună bună de zile și cine are cea mai mare pagubă în vitele sale? Părintele Nandra. I-au murit unul după altul patru boi, vădit de morb de splină. Groaznică pagubă pe bunul preot, care însă nu înțelesese încă folosul Reuniunii noastre!

*

Nenorocire groaznică a ajuns pe un frate al nostru econom din Bințiș (lîngă Orăștie). Marți dimineața în săptămîna asta, feciorul harnic al unei curți românești, sculîndu-se tare de noapte s'a apucat de cărat gunoiu. Și-a încărcat carul, a pus la el patru vite (2 boi și 2 vaci) și a plecat pe la 3¹/₂ cînsuri dimineața la cîmp, trecînd cu carul peste linia ferată. La cîmp a descărcat și haid de grab spre casă, să încarce de nou. La calea ferată însă iacă opritorile-lăsate jos și el nu poate trece. Să uită, nu vede nici un tren pe cît e bătaia ochiului. Să apucă și ridică opritorile (rampele) proptindu-le cu ceva să stee sus, cît să poată el trece. Și apoi mână vitele.

Cînd două vite erau dincolo de linie, două păseau pe ea, iacă alergînd ca un bălaur nebun să azvîrle pe șine trenul repede (acceleratul) ce vine despre Teiuș și pe care mașiniștii nu l'au putut oprî! S'a izbit oblu între vite. Trei din ele le-a zdrobit de le-a făcut toate mici dărabe, numai una, o vacă, a fost izbită departe și a scăpat viață, — și nefericitul stăpîn a scăpat și el cu viața! Era plin tot locul de bucăți de trupuri rupte și de sînge. Trenul s'a oprit, a luat

numele omului și acum îi va veni și pedeapsă încă!

De era cel puțin asigurat la Reuniunea noastră contra pagubelor în vite, și-ar căpăta acum macar prețul vitelor penrdute și i-ar fi jalea mult alinată!

*

Ministrul de agricultură pentru reuniunile economice comitatene. Contele Serényi Béla, conducătorul de azi al ministrului de agricultură, a făcut în casa magnaților o împărțire de mare însemnătate în ce privește reuniunile economice comitatene. După împărțirea aceasta dintre reuniunile economice foarte puține stau la înălțimea chemării lor. Membrii nu dovedesc nici un interes, așa că chiar ședințele nu mai cu mare greutate să pot ținea. Lucrările de cancelarie le stăpînește lipsa de mijloace și de alcătuire. Secretarii sunt siliți să-și bată capul cu încasarea taxelor dela membrii ca să aibă bani, cu cari să-și acopere lipsele — sau să se ocupe cu alte lucruri ca să se poată trăi. Și chiar așa cele mai multe reuniuni nu pot să trăiască de cît cu ajutor de stat, ce-l primesc an de an dela ministrul de agricultură.

Ministrul ca să îndrepte relele acestea, a dat poruncă reuniunilor economice să-și facă socoteala pe 10 ani înainte, că anume cîtă cheltuială au, iar socotelile astea să le înainteze la minister ca pe temeul lor să se socoată ajutorul, ce e a li-se da din partea statului. În chipul acesta cel puțin secretarii vor scăpa de grijile, ce le aveau cu strîngerea banilor dela membrii și să vor putea ocupa mai mult cu afacerile economice ale Reuniunii.

Nu avem decît cuvinte de recunoștință pentru această măsură a ministrului de agricultură.

*

A 16-a expoziție de vite, de prăsilă pentru părțile ardelen. În 1 Septembrie st. n. la ceasurile 11 înainte de amiază, să vă deschide în chip sărbătoreț, expoziția de vite, ce să ține an de an în Cluj pe întinderea de lîngă promenada orașului. Tot în ziua aceea vor fi premierile, pentru cari ministrul a dat 13 mii de coroane. În ziua a doua și a treia să vor plimba spre privire părechi de cai prinși la trăsura — și să vor licita vitele espuse, iar în ziua a patra va fi tragerea la loteria de obiecte fără plată.

Economii din toate comitetele ardelen au înștiințat cancelaria, că își vor duce vitele la această expoziție, — Din parte ne n'avem decît să indemnăm pe economii nostri să ia parte la astfel de expoziții. Vor avea multe de văzut și multe de învățat,

Prețul bucatelor.

In piața Orăștiei:

Grâu,	maja m.	17.—	cor.
Cucuruz	„	12—12 ¹ / ₂	„
Ovăș	„	13—13 ¹ / ₂	„
Orz	„	11—12	„
Mere după soi	„	15—50	„
Nuci	„	50—80	„

In Budapesta:

Grâu	maja m.	cor.	19—20
Cucuruz	„	„	11 ¹ / ₂ —12
Ovăș	„	„	14—15
Orz	„	„	13—14

„Tipografia Nouă“, Orăștie.